СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXII. Число 77. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 2. квітня, 1924.

VOL. XXXII. No. 77. Jersey City, N. J., Wednesday, April 2, 1924. THREE CENTS

Нафтовий міліонер перед судом за непослух сенатови.

ВАШІНҐТОН, 31. марта. — Велика лава присяжних суддів федерального суду постановила обжалувати за непослух для сенату нафтового міліонера Гарі Синклера, котрий винаймає федеральні нафтові терени, за те, що він не хотів відповідати на запити, поставлені йому сенатовою комісією для нафтової афери.

СЛІДСТВО ПРОТИ КОНҐРЕСМЕНІВ ЗА ХАБАРНИЦТВО.

ВАШІНҐТОН, 31. марта. — Велика лава присяжних суддів федерального суду оправдала нині конґресмена Федеренка Цилмана з Мериленду, будьтоб він мав мати якусь злуку з хабарництвом для попирання обманьств у бюрі ветеранів.

Зате та сама лава постановила поставити перед суд конґресмена Ленґлі з Кентакі.

СЕНАТОВИЙ КОМІТЕТ ЗА ПОДАТКОВОЮ ЗНИЖКОЮ.

ВАШІНҐТОН, 31. марта. — Сенатовий фінансовий комітет постановив приняти знижку особисто-доходового податку о 25 процентів навіть за 1923. рік.

ПРОТИ ДІТОЧОЇ ПРАЦІ.

ВАШІНҐТОН, 31. марта. — Судовий комітет палати послів предложив нині формально палаті послів резолюцію про відданє під загальне голосованне нової поправки до американської конституції, щоби конґрес мав право заборонити вживанне дітий до праці у фабриках.

НОВЕ ПРОГИБІЦІЙНЕ ЗАОСТРЕННЯ.

ГАРТФОРД, Конектикат, 31. марта. — Стейтовий ґенеральний прокуратор заповідає, що на будуче він буде потягати до судової відповідальности кождого, на кого впаде підозріння, що він купує алькоголічні напитки. Такого покупця думає він обжаловувати за змову нарушувати прогибіцію.

ПІВ МІЛІОНА НАПИТКІВ В ОДНІЙ РЕСТАВРАЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 31. марта. — Федеральні аґенти зробили ревізію в ресторанті Ґуфантого на Семій Евеню та забрали всяких напитків на якого пів міліона долярів. При конфіскаті заарештовано властителя та його сім робітників.

ДЕНТИСТКИ РАХУВАЛИ УРЯДОВИ ЗА РОБОТУ, ЯКОЇ НЕ РОБИЛИ.

НЮ ЙОРК, 31. марта. — Федеральна лава присяжних суддів, що розслідує надужиття в місцевім федеральнім бюрі ветеранів, постановила поставити перед суд 7 дентистів за те, що вони рахували урядови та взяли великі суми за те, що вони мали робити ріжну дентистичну роботу для ветеранів, а сих робіт ніколи не робили.

СУД УНЕВАЖНЮЄ ШКІЛЬНИЙ ЗАКОН.

ПОРТЛЕНД, Ореґон, 31. марта. — Федеральний суд уневажнив шкільний закон, ухвалений леґіслятурою стейту Ореґону, після котрого всі діти малиби ходити до публичних шкіл.

Суд станув на становищи, що стейт не має права забороняти горажанам посилати діти до приватних шкіл, бо в той спосіб він позбавлявби родичів їх конституційних прав, учителів приватних шкіл їх зарібку, а приватні школи їх маєтку.

КУ-КЛАКС-КЛЕН У ПОЛІТИЦІ.

ДЕ МОЙНС, Айова, 31. марта. — Послідні міські вибори велися довкола Ку-Клакс-Клена, бо один з двох головних кандидатів є самий Кленсменом та мав підпору всіх його прихильників. Мимо завзятої аґітації кандидат Клена був побитий і майором вибрано противника Клена, дотеперішнього майора Карла Ґарвера.

МАЄТОК АМЕРИКИ.

ВАШІНҐТОН, 31. марта. — Бюро переписи обчисляє, що маєток народа Злучених Держав виносить 320 міліярдів долярів з верхом. За послідне десятиліття маєток зріс о 72 проц.

ВИСТУПО ҐОВНПИ В УНІВЕРСИТЕТІ.

ШИКАҐО, Илинойс, 31. марта. — Товпа студентів на університеті Нортвестерн напала на студента Спектора, родом з Росії, котрий мав висказуватися яко пасифіст (противник війни) та приказала забиратися йому з університетського ґрунту. Університетські професори, місто виступити проти напасти, стали переконувати студентів, що нападений не є пасифістом.

НОВЕ ПРИМІНЕННЄ БЕЗДРОТНОГО ДЕЛЕФОНУ.

СПРИНҐФОЛД, Месечузетс, 31. марта. — Місцева методиська церква рішила заступити свого проповідника, що виїзджає на неділю на конференцію проповідників, в той спосіб, що в церкві буде уставлений бездротний телефон, при помочи котрого зібрані мають вислухати богослужения, „прислане" їм воздухом зі стації одного радіового підприємства.

ВРОЧИСТЕ ПРИВЕРНЕННЯ ДИПЛЬОМАТИЧНИХ ЗНОСИН З МЕКСИКОМ.

МЕКСИКО, 31. марта. — Президент мексиканської републики Обреґон приняв серед урочистої паради американського амбасадора Ворена. Врочистости мали на ціли вбити мексиканському населенню в память день привернення правильних дипльоматичних відносин зі Злученими Державами.

РЕВОЛЮЦІЯ В ГОНДУРАСІ.

ВАШІНҐТОН, 31. марта. — Департамент фльоти дістав вістку зі середно-американської републики Гондураса, що повстанці добули столицю републики Теґусіґальпу.

Уряд думає, що зі здобуттям столиці революція в Гондурасі покінчилася.

НЕДУГА ЛА ФОЛЕТА.

ВАШІНҐТОН, 31. марта. — Лікарі сенатора Ла-Фолета, провідника поступовців у конґресі, кажуть, що він уже перейшов крізу в своїм запаленю леґень та починає виздоровлювати.

НАСЛІДКИ ВІЙНИ.

Карміне Апечеля, 26-літний студент прав, пострілив з револьвера паню Анну Ґлін, котра не хотіла вийти за нього заміж, а опісля цільним вистрілом в голову забив себе на місци. Пані Ґлін здається вийде з рани. Товариші самогубця кажуть, що Карміне був схиблений на умі від тяжких переживань на війні; до того, вийшовши з війска, він став занадто перетяжувати свій ум наукою.

СТАТИСТИКА НАСЕЛЕННЯ НОВОЇ РУМУНІЇ.

Семигородський статистичний уряд у Германштаді, подав висліди статистики горожан із 1920 року на території Банату, Семигорода і Кереша. Згідно з цим списом в краях, які Тріянонським миром відібрано від Мадярщини а прилучено до Румунії — на території 102.200 квадратових км., — мешкає 5,114.124 людей. Вони належуть до таких народностей: 2,930.120 Румунів, 1,305.758 Мадярів, 531.427 Німців, 181.340 Сербів і 157.484 инших народностей. Згідно з цим є 58 процент населення Румуни. Згідно з мадярською статистикою з 1910 року було в цих краях: 2,821.780 Румунів, 1,661.746 Мадярів, 556.381 Німців і 208.745 инших народностей. Згідно зі статистикою живе 721.546 людей по містах, а 4,392.578 у селах. Міста Арад, Темешвар, Великий Варадин зменшилися щодо числа населення у порівнанню з статисткою з 1910 р. Число мешканців зменшилося о 134.398.

ЗДОРОВИЙ ПЕРЕГЛЯД ТУРЕЦЬКИХ КАНДИДАТІВ НА ПОДРУЖЯ.

Найновіщі подружі закони в турецькій провінції Царгород, розпоряджають що особи чоловічого й жіночого пола, які бажають законно заключити подружжя — мусять насамперед явитися у міського зглядно сіль-старшини. Він їм на рамени випалить тавро, яке ніяк не дасться стерти. Так на віки установиться ідентичність даної особи. Бажаючі заключити подружжя після такої процедури являються у лікаря, який мусить їх основно оглянути. Полові недуги якого небудь рода це непоборима перешкода для заключения подружжа. Лікарське свідоцтво предкладається властям, а вони після полагоди формальностей дають дозвіл на одружіння. Закон установляє вік для одружіння: для молодців 18 літ, для дівчат 17. Та це лише на папері, бо турецькі дівчата дозрівають скоро і тому батьки мусять їх ще скоріше видавати за муж. І в законі сказано, що за дозволом батьків хлопці можуть женитися на 13-ому році життя, дівчата на 11-ому. Ба на бажання родичів закон признає виімково навіть одружіння важним, коли хлопцеві 12 літ, дівчині 9 літ.

ТУТАНХАМЕНОВУ ГРОБНИЦЮ ВІЛЬНО ВСІМ ВІДВІДУВАТИ.

Єгипетська влада сповістила, що вільно населенню відвідувати Тутанхаменову гробницю. З того видно, що египетській владі ходило не так про нарушення спокою в гробниці фараона, як радше, щоби не позволити Картерови продовжати розкопки.

АЕРОПЛЯН ІЗ ОДНИМ КРИЛОМ.

Фоккер, славний голяндський будівничий аеропляньв, збудував літак із одним крилом. В літаку є кабіна й машини. То буде подорожний аероплян, а вживатимуть його між Льондоном і Голяндією.

КЛЮБ ПЛЯНТАЖНЕТІВ.

В Англії оснувався клюб, якого членами можуть бути лише чоловіки й жінки з королівського роду. І як воно виглядає неправдоподібне, клюб матиме дуже богато членів. Маркіз Де Рівіні обчислив, що сьогодня жиє 11.723 потомків Едварда IV., 17.625 потомків його брата Юрія кн. Кларенса і 25.052 потомків його сестри Анни. В списі є всі европейські володарі, крім ркооля Швеції й Сербії та 371 членів анґлійської палати льордів. Є там й імення льорда Бальфура, льорда Тенісона й радикального журналіста Кенніґема Ґречема.

ЗЕМЛЕТРУС У ЯПОНСЬКИХ КАЗКАХ.

Японські няньки оповідають дітям про землетрус таку казку: Під японськими островами лежить великанська риба. Її голова з довгою бородою лежить на північному кінці островів. Її довжезний хвіст іде попід Кіото старе місто цісарів. У цьому хвості ціла сила риби. Коли ворухне ним, дрижить земля. А це діється, коли бог Кашіма, який сидить на хребті риби і пильнує її, не вважає як слід. Коли так риба ворухне хвостом, то Кашіма сточує величезну скалу на хвіст-плавень. Колиж скала замала, щоби вспокоїти рибу, тоді Кашіма добуває свій чарівний меч. Цього боїться риба. Вона знову кладеться спокійно і землетрус устає.

—o—

ПОВІДОМЛЕННЄ.

ДО ВП. ЧЛЕНІВ І УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗА:

Згідно з ухвалою річного засідання головного уряду У. Н. Союза отсим проголошуєся

ПРОДОВЖЕННЄ КАМПАНІЇ

принимання нових членів без вступної оплати до У. Н. Союза по конець місяцяґмая 1924 р.

В виду того, ще в слідуючих двох місяцях, а то в

КВІТНІ І В МАЮ

Український Народний Союз, посередництвом 345 своїх відділів в Злучених Державах і Канаді буде приймати

МУЩИН, ЖІНОК і ДІТИЙ

почавши від скінченого 1-шого року до 55 літ віку

БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ

НА ОБЕЗПЕЧЕННЄ В СЛУЧАЮ СМЕРТИ, КАЛІЦТВА АБО НЕВИЛІЧИМОЇ СЛАБОСТИ.

Орґанізуйте нові відділи, братства, сестрицтва і товариства.

Приєднуйте нових членів і членкинь.

По близші інформації ґолосіться до відділових урядників або просто до головної канцелярії У. Н. Союза на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
Recording Department
P. O. BOX 76, - - - - JERSEY CITY, N. J.

Джерзи Сіті, Н. Дж., 5-го марта, 1924 р.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ:

Іван Каштанюк, гол. рек. секретар.

Большевицькі людорізи убили в одній громаді на Україні 1,800 женщин і дітий.

ЛОНДОН, 29. марта. — З Берліна прийшла сюди депеша, яка повідомляє на основі відомостий з України, що російське „червоне війско" стратило через розстріл 1,800 женщин і дітий в Оліополі на Україні.

Сього варварства допустилась російська „червона армія" на безборонному населенню з пімсти за те, що громада убила кількох місцевих російських комуністичних комісарів.

МУССОЛІНІ ЗАПОВІДАЄ ВИРІСТ ФАШІЗМУ В АНҐЛІЇ І В ЦІЛІЙ ЕВРОПІ.

ЛОНДОН, 31. марта. — Визначний британський банкир сер Ерик Гембро заявив, що італійський премієр Беніто Муссоліні заповів у недавній розмові з ним, що в Анґлії повториться вскорі те, що сталось в Італії, а саме, що виросте сильна фашістська орґанізація, яка захопить владу у свої руки.

Муссоліні заповів теж, каже Гембро, що в недовгому часі фашісти опанують усією Европою.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ МАЄ НАДВИШКУ В БУДЖЕТІ.

ЛОНДОН, 31. марта. — Буджет Великої Британії на сей фіскальний рік виказує надвишку в сумі $215,000,000.

Правительство вжиє сих гроший на частинну сплату державного довгу.

ПОКІНЧЕННЄ ПЕРЕВОЗОВОГО СТРАЙКУ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, 31. марта. — Страйкуючі трамваєві робітники приняли сьогодня голосованнєм умову своїх провідників з роботодавцями у справі покінчення перевозового страйку в Лондоні.

ВОЗДУШНИЙ СТРАЙК.

ЛОНДОН, 31. марта. — Нині зачався у Кройдон страйк летунів, що возили літаками почту.

ДОС ВЕРТАЄТЬСЯ ДОМІВ.

ПАРИЖ, 31. марта. — Голова комісії знавців, ґенерал Чарлз Дж. Дос, виїздить до Злучених Держав дня 22. квітня с. р.

ПРЕМІЄР ПУАНКАРЕ ПЕРЕД ВИБОРАМИ ОБІЦЮЄ ЗГОДУ НА ПЛЯН ДОСА.

ПАРИЖ, 31. марта. — Премієр Пуанкаре повідомив нині палату послів, що він згодиться приняти плян комісії Доса.

Парлямент приняв його дуже холодно.

РУМУНІЯ ПРОТИ ПЛЕБІСЦИТУ В БЕСАРАБІЇ.

ВІДЕНЬ, 31. марта. — На нинішньому засіданню російсько-румунської конференції заявив румунський делеґат Рашану, що Румунія не згодиться на плєбісцит в Бесарабії, та що вона прийме з вдоволеннєм заяву російського большевицького делеґата Крестінського, що Росія не має жадних історичних прав до Бесарабії.

В середу буде слідуюче засіданнє, на якому російський делеґат дасть відповідь на румунську заяву.

КАНДИДАТУРА ФРІДРІХА ВІЛЬГЕЛЬМА НА КАЙЗЕРА.

БЕРЛІН, 31. марта. — Бувший німецький престолонаслідник Фрідріх Вільгельм на питання про його становище до монархістичної заяви німецької народньої партії відповів, що він сею справою не інтересується.

Одначе поінформовані особи кажуть, що Фрідріх Вільгельм готовий приняти престол і навіть ладиться перенести своє мешканнє до Потсдаму біля Берліна, щоби бути близше Берліна, де збуваються важні події.

КАНЦЛЄР МАРКС ЗА РЕПУБЛИКОЮ.

БЕРЛІН, 31. марта. — Німецький канцлер Маркс заявив, що не годиться з міністром закордонних справ Штреземаном у його монархістичних поглядах, але навпаки, вірить, що лише республика може спасти Німеччину.

ЗАНОСИТЬСЯ НА КРОВАВУ РОЗПРАВУ З ПРИВОДУ СУДУ НАД ЛЮДЕНДОРФОМ.

БЕРЛІН, 31. марта. — З Мінхену, столиці Баварії, повідомляють, що там заноситься на кроваву розправу з приводу процесу Людендорфа.

Німецькі фашісти збираються з оружем до виступу проти засуду ґенерала Людендорфа.

Баварська влада, боючись виступу фашістів у випадку засуду Людендорфа, Гітлера і товаришів, зібрали сильні частини війск кругом судового будинку і навіть відгородила деякі улиці кільчастим дротом.

ЦЕПЛЯК НА ВОЛІ.

ВАРШАВА, 31. марта. — Російський большевицький уряд освободив римсько-католицького архиепископа Цепляка під умовою, що він ніколи вже не вернеться на російську територію.

Він прибуде небаром сюди і буде гостем в апостольського делеґата монсіньора Лявpi.

ВИСЛА ЗАЛИВАЄ ПОЛЬСЬКІ СЕЛА І МІСТА.

ВАРШАВА, 31. марта. — Ріка Висла залила 60 сіл і кілька міст.

Коло Варшави в повені згинуло кількадесять людий.

МОРГЕН В АТЕНАХ.

АТЕНИ, столиця Атен, 31. марта. — Сюди прибув нюйорський банкир Дж. П. Морген. Він вибрався тільки у проґулькову подорож. Нині був на обіді з 1,000 сиротами, яких годує Американська Близкосхідна Запомогова Орґанізація.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тнл. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЯ НЕ ТРАТЯТЬ НАГОДИ. НЕ ТРАТЬТЕ І ВИ. ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС. ТЕПЕР ПРИЙМАЄСЬ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ.

ТРЕБА ДБАТИ ЗА ЗДОРОВЛЯ.

До канцелярії Українського Народного Союза прийшли недавно від одного відділового уряду документи смерти одного члена організації. Помер був молодий чоловік, всего 46 літ життя. На цертифікаті було написано, що він помер на запаленне легень, але лікарського цертифікату смерти не було. Коли канцелярія зажадала лікарського свідоцтва смерти, відділовий уряд відписав, що лікарського свідоцтва смерти не залучено тому, бо члена, коли він хорував, не лічив ніякий лікар. Пише далі відділ, що коли відділові урядники домагалися від жени члена, щоби вона наняла лікаря, вона відповіла, що муж певно ще вмирати не буде і йому лікаря не треба. Казала вона, що він уже раз, кілька місяців тому назад, хорував так саме, як тепер, і вийшов без лікарської помочи. Отже певно, говорила вона, вийде так і тепер без лікаря. Її рахунки не сповнилися і він помер. З опису жінки лікар міг опісля догадуватися, що її муж помер на запалення легень.

Отсей факт роскриває дуже тяжкий недогляд наших людий. Зі слів жінки можнаби вносити, що вона закликалаб лікаря лишень тоді, коли зналаби, що він має вмерти. Значить, лікаря кличеться на те, щоби відтак, коли хорий помре, родина могла ходити зі спокійною совістю. Мовляв, ми все зробили, а він таки помер. Себто лікаря не кличеться, аби лічив тіло хорого, але нате, аби виправдав совість тих, що лишилися в живих.

Відомо, совість важна річ. Добре мати чисту совість. Важно дбати за чисту совість. Однак, важно, а в недузі то певно важнійше від совісти, виздоровленне. Лікаря кликати треба не на те, щоби ми, оставші в живих, могли відтак погладити себе по грудях, що мовляв ми все робили, ба навіть лікаря кликали, але кличеться на те, щоби хорого виздоровити, підняти з постелі. Коли людина сильної будови та дає собі легко раду з усякими недугами, то й тоді треба кликати лікаря; такий хорий з лікарем лекше дасть собі раду з недугою, як без нього; такий хорий не занепаде ще раз (не дістане, як то кажуть, рецидиви), але вилічиться за одним разом. Коли сильний чоловік занедужав в друге, то сього не можна собі легковажити та говорити: „Ей, пусте! Вийшов перший раз, потягне якось і тепер!" Вже сей самий факт, що він занедужав в друге, показує, що тепер недуга богато більше небезпечна, як перше. Рецидиви не вільно тим більше собі легковажити, бо при ній небезпека смерти богато більша, як при першім навороті.

За запомогову організацію треба памятати. До Українського Народного Союза треба належати. Однак, треба памятати, що членьство в запомоговій організації не забезпечує здоровля мужа, але забезпечує його родину на випадок його смерти. Родина члена Українського Народного Союза може бути певна, що організація виплатить запомогу, але вона повинна знати й те, що ніяка посмертна запомога не вирівнає всеї втрати людини. Родина повинна дбати за здоровля та життя члена, бо лишень в той спосіб родина відвдячується членови за те добродійство, яке він сповняє супроти родини через своє приступленне та членьство в Українськім Народнім Союзі.

ПРОФЕСОР ГРУШЕВСЬКИЙ В КИЄВІ.

До Києва прибув після пятилітньої відсутности професор Михайло Грушевський. В розмові з представниками радянської преси заявив професор Грушевський, що українська еміґрація зповагою слідкує за всіми проявами відбудови своєї батьківщини, а в першу чергу прихильно ставиться до „українізації" радянської України. Серед широких кругів української еміґрації закордоном, говорив проф. Грушевський, проявляється щораз більша схильність вертатись в рідні сторони. Більшу увагу присвятив проф. Грушевський у своїй розмові обговоренню положення українського населення, яке опинилось в межах польської держави. Професор Грушевський підчеркнув в першу чергу важке положенне української Галичини, подаючи низку фактів, які наглядно ілюструють сучасний режім на сій теріторії.

СЕЛЯНИ З ПРИДНІПРОВЯ ІНТЕРЕСУЮТЬСЯ ГАЛИЧИНОЮ.

По всіх місцевостях України відбуваються численні селянські безпартійні конференції, яких метою є ствердити потреби, бажання і жалі українського села.

Із спеціяльною увагою прислухуються селяни до рефератів про міжнародне політичне положенне, причому богато розпитуються про відношенне радянського уряду до Польщі та вельми інтересуються долею своїх братів Українців, що жиють під Польщею. Селяни підносять часто проекти допомоги братам Галичанам.

ЗАКАРПАТСЬКІ ВИБОРИ.

„ТРЕТІЙ СМІЄТЬСЯ".

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

У неділю, 16. березня, відбулись на Закарпаттю перші вселюдні вибори до сойму й сенату Чехословацької републики.

До сойму було виставлено 13 кандидатських міст. Усіх важних голосів подано за ці лісти **254.406.** Поміж окремими партійними лістами ці голоси поділяються так:

1. Комуністична партія Чехословаччини — 100.100 голосів.
2. Жидівська народна партія — 18.032 голосів.
3. Трудова партія (д-р Ґаґатко) разом з чесловацькою соціялістичною партією („Клофачівці") — 20.090 голосів.
4. Автономна партія автохтонів Закарпатя (мадярська опозиція) — 28.157 голосів.
5. Републиканська партія хліборобського й малоземельного люду (чеські аґрарії) — 15.020 голосів.
6. Жидівська демократична партія —9909 голосів.
7. Чеська соціялдемократична робітнича партія (українофільська) — 20.904 голосів.
8. Руська хліборобська партія (Бращайко-Волошин) — 11.110 голосів.
9. Автономний хліборобський союз (аґрарна опозиція) — 21.247 голосів.
10. Мадярська с.-д. незалежна партія — 2745 голосів.
11. Русска національна партія м(осквофіли) — 2838 гол.
12. Горожанська партія Підкарпатської Руси (мадярська) — 2733.
13. Републиканська партія мадярських хліборобів—1512.

Усіх послів до сойму обрано 9, у тім числі:

Комуністів — 4: а) др. Осип Ґаті, адвокат і голова комуністичної партії в Ужгороді, б) Іван Мондк, редактор і секретар в Ужгороді, в) Ем. Шафранко, редактор і секретар в Ужгороді й г) Мик. Седоряк, робітник у Великім Бочкові.

Опозиційних Мадярів —2: а) др. Андрей Корлат і б) надпоручник Аґос Аркі.

Решту мандатів поділили між собою **чеські соц.-демократи** (пройшов д-р М. Нечас), обеднані **Клофачівці й Ґаґатківці** (пройшов д-р О. Ґаґатко) та опозиційні аґрарники (пройшов Іван Куртяк).

На лісти 2, 5, 6, 8, 10, 11, 12 і 13 не припало ані одного соймового мандату.

До сенату було подано 12 кандидатських ліст. Партії виступали ті самі, що й на виборах до сойму, крім останньої (мадярської републиканськo-хліборобської), яка до сенату не виставила своїх кандидатів.

Важних голосів подано на сенатських виборах **212.940.** Поміж окремими партійними лістами ці голоси поділяються так:

Ліста 1: 82.167 голосів; ліста 2: 15.924 голосів; ліста 3: 16.815 голосів; ліста 4: 24.751 голосів; ліста 5: 12.497 голосів; ліста 6: 5980 голосів; ліста 7: 16.626 голосів; ліста 8: 10.933 оглоси; ліста 9: 20.018 голосів; ліста 10: 2381 голос; ліста 11.2398 голосів; ліста 12: 2440 голосів.

Усіх сенаторів обрано 4, у тім числі: **комуністів — 3** (І. Боднар, О. Цеґі, К. Рущук) та **опозиційних Мадярів — 1** (Фр. Еґрі). На решту 10 кандидатських ліст не припало ані одного сенаторського мандату.

* * *

Переглядаючи повищі висліди перших Закарпатських виборів, не можна не признати їх **скандальними** під кождим оглядом.

Перемога комунітів на виборах (44% соймових і 75% сенатських мандатів), розуміється, не означає, що закарпатська людність у такій самій пропорції поділяє комуністичні ідеали й належить до 3. інтернаціоналу. Але та перемога означає, що чеська влада за пять літ занадто мало зробила для освідомлення закарпатської людности, а коли що й зробила — то навиворіт.

Чехословаччина перебрала Закарпатте в незвичайно сумнім, занедбанім стані. Віки мадярської неволі довели край до нечуваного фізичного й морального занепаду. Про основи парляментаризму, про вільні вибори, про демократію край мав цілком фальшиве, перекручене понятте. „Закарпатські вибори", які відбувались за мадярської влади, були чимсь ще гіршим, ніж славнозвісні „галицькі вибори". Виборців просто наливали горілкою, гнали табунами до виборчих льокалів і записували там їх голоси на урядових кандидатів. А коли яке село конче хотіло віддати свої голоси опозиційному кандидатови, то над тим селом завішувалась „шпера", немов би там вибухла чума чи холера, а коли вибори кінчались, тоді й „шпера" зносилась.

Що було зроблено, щоб привчити Закарпатську людність до иншого погляду на вибори? Нічого — або майже нічого. Чеська влада не хотіла й не хоче згодитися з засадою, що **нема й не може бути політичної свідомости без свідомости національної.** Тільки пробудженне національної свідомости серед закарпатських Русинів може зробити з них політично-свідомих громадян. Коли людина не знає, до якого вона **на**роду належить, то вона не може зорієнтуватись і в тім, до якої **партії** їй належати. А така незорієнтованість дає перемогу найбільш підлим, безоглядним і демаґоґічним партіям.

Це й сталось на Закарпаттю. Комуністи аґітували тут не своєю комуністичною програмою, а **старими мадярськими методами.** Вони першими зареґістрували свої кандидатські лісти — й це вже була перемога. Бо для темного, неписьменного закарпатського Русина, що не знає ані письма, ані чисел, **одинка** має маґічне значінне. Одинка — це кождий легко памятає, кождий її пізнає. „Бачите — перша партія, значить найкраща, треба за неї голосувати!" До того-ж комуністи просто казали по селах, що тільки одинка має правну силу, всі инші лісти — фальшовані.

Горілка також текла широкою річкою. Комуністичні аґітатори ходили по селах, міряли землю й казали, що хто за них подасть голос, той дістане скільки хоче поля й лісу. Инші ходили по людях, казали підставити ногу, брали мірку й казали прийти по виборах до Ужгороду чи Мукачева: будуть нові чоботи, дурно.

Некомуністичні партії всі виступали розбито, розєднано. Мадяри, Чехи, Русини, навіть Жиди мали по кілька ліст, які взаємно себе поборювали. Одні лише комуністи виступали одною лавою, одним фронтом. І Прага тепер пожне, що сіяла: на 13 новообраних заступників Закарпаття вона дістає **11 представників опозиції** й лише двох прихильників уряду.

* * *

Ще одну подробицю треба зазначити: **одинока українська національна партія, партія „руських хліборобів" (Бращайко-Волошин), не здобула на виборах ані одного мандату.**

Українське Закрапатте тепер будуть репрезентувати у Празі все чужинці або свої перевертні. Одиноким щирим прихильником українського народу є інж. Нечас, але він — Чех.

Це показує, що й національно-українські елементи на Закарпаттю не зовсім сповнили свій обовязок перед краєм, не все зробили, щоб підготовити його до цього іспиту політичної зрілости. Правда, умови праці на Закарпаттю дуже тяжкі, але все-ж не настільки, щоб за пять літ не можна було забезпечити **певного** обрання хоча-б одного національно-українського посла.

* * *

Коли двоє сваряться, то все знайдеться хтось третій, що використає ту сварку в своїх інтересах і все буде тим останнім, що сміється найкраще.

На Закарпатських виборах тим третім, що тепер сміється на всю губу, вийшли **комуністи.** Прага сварилася з Ужгородом, москвофіли поборювали Українців, а поки ці дві течії взаємно смикали себе за чуби, прийшов комуністичний злодій і без особливого труду забрав собі людські голоси.

Сумно, дуже сумно, що так непотішаюче випали перші вільні Закарпатські вибори. Та **при тій політиці, якої Прага додержує що до Закарпаття, вони інакше випасти не могли.**

Прага, 18. березня.

Радянин.

ВИРАКЮЗ, Н. Й.

В память бл. п. Бесарабової.

Щоби відсвяткувати як слід память нашої мучениці Покійної Ольги Бесарабової заповів наш парох о. сов. Левіцький, що дня 23. марта відбудеся по вечірни панахида враз з збіркою на інвалідів та візвав всіх Українців до численної участи в тім сумнім святі. Виголошена проповідь, в якій о. Левіцький змалював наше страшне лихоліття під Ляхами зрушила нарід до глубини серця. Кождий відчув, що це говорить людина, яка глибоко відчуває з своїм народом. Не диво, що на вечірни церква була битком набита, а не одній жінці текли ревні слези. Збірка підчас панахиди принесла 55 долярів, які по нараді рішено вислати до Обеднання, бо воно під теперішну пору найлучше розпоряджає зібраними на народні цили грішми і посилає їх там де дійсна потреба.

Кромі того вислав я ще до Обеднання від Тов. Українська Січ, від. 282 У. Н. Союза народний податок в квоті 29.50 дол., а від Тов. „Україна" під покр. св. Ольги 10 дол.

На хрестинах в Томи Кондрасевича зібрали Іван Робак і Ф. Новинчук на інвалідів 11.50 дол. Зложили: Ілько Трач 4.00 дол., а по одному доляру: Т. Уондрасевич, Ф. Новинчук, Ів. Робак, М. Дембіцький і В. Лада; по 50 ц.: В. Максимів і Іван Клим, по 25 ц.: П. Форман і С. Форман. А одного доляра зложив Литвин Василь Ложевич. Честь і слава такій людині, що хоч чужий, а має лучше серце чим неоден свій.

Гроші ті вислано рівнож до Обеднання, разом $106.50.

Михайло Клюсік.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Допомога для рідного краю!

Вунсакетська патріотична громада ніколи не забуває за свій рідний край. Прийшла неділа 16. марта, 1924. Уряд Укр. Запом. Ком. порадився між собою, щоби відправити панахиду за поляглих героїв в Галичині. Всч. о. Р. Волинець відправляв панахиду, а старші браття церковні пішли по офірі і вплинуло $11.19. Зараз по Службі Божій, в 2-гій годині попол. розпочалися загальні збори в гали під ч. 16 Мейн стр. На тих зборах, на початку вибрано колекторів для Укр. Зап. Ком., котрі самі зголосилися, що будуть працювали разом з урядом Укр. Зап. Ком. по своїй можности. Колектори є слідуючі: Денис Матвіїв, Семен Бухтик, Григ. Гайковий, Косць Липка, Ілія Косик; колекторки: Анастазія Анчишин, Марія Липська, Анна Процишин, Катерина, Модь, Параня Мороз і Варвара Копистинська. На зборах таксамо була збірка; зібрано $23.65.

На зборах ухвалено вислати для письменниці О. Кобилянської $10.00, які вислано через „Амерікан Експрес Ко." По всіх нарадах ухвалено заслати протест проти замучення Ляхами Ольги з Левицьких Бесарабової і подано до місцевої американської часописи „Вунсакет Кол", де це поміщено в ч. 20.

Цей протест звучить як слідує:

По причині траґічної смерти бл. п. Ольги з Левицьких Бесарабової в арештах у Львові — ми Українці зібрані на вічу дня 16. марта в Вунсакет, Р. Ай., протестуємо проти варварського, дикого і нелюдського поступовання Ляхів з нашим народом.

До загального відома цілого цивілізованого світа, а передовсім жіноцтва Злучених Держав подаємо факт, який кличе о пімсту: Безправно арештували жінку Ольгу з Левицьких Бесарабову, без слідства і засуду, в спосіб дикий і підлий побито і повішено в тюрмі 12. лютого, 1924.

Ляцька держава не то що не потягає своїх „вірних посіпаків" до відвічальности, а ще покриває і тихцем похваляє.

Поляки перед світом хочуть уходити за культурний і характерний нарід, хочуть належати до злуки інчих культурних народів, хочуть привілеїв, хочуть уступств, хочуть узнання і помочи — а у себе — на неправно загарбаній землі, морально, матеріяльно і культурно нищуть Україну.

Жіноцтво культурного світа! Жінки вільної, культурної землі Вашінґтона! — Чи Ви можете спокійно дивитися, як жіноцтво неправно поневоленої нації України гине під руками варварських і диких Ляхів?

Мущини! Мужі стану! Лідери, Джентелмени! Чи Ви стерпите такого польського звіра, хижого орла?

Підносимо голосний протест проти такого поступовання польської держави — і сподіємося, що культурний світ положить конець її варварству.

Підносячи цей наш протест сподіємося, що й инші наші кольонії відгукнуться.

Най знає світ, як Ляхи поводяться у своїй державі. Хай знає Америка, хай знає американський леґіон і америк. уряд, ким так щиро опікувалися в повоєннім часі. Нехай американське громадянство знає, на яку поталу віддало американське правительство старий, культурний, український нарід, коли воно передало нас „в опіку" ляцьким варварам.

Гнат Кушнір, секр. У. З. К.

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

ДОПИСІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Не даймо гуляти зраді!

Большевицькі шпиги-дармоїди скликують до Ню Йорку т. зв. „робітничий конґрес". Підніжки московських комісарів хотять добути владу над українською еміґрацією, яку вони називають „темною масою". Панич Настасівський (по хлопськи Ткач) казав публично, що тільки вони, комуністи, є свідомими людьми, а всі другі це темняки.

І справді темняками будуть ті, що послухають зазиву зрадників і поїдуть на той ославлений зїзд. До того ще й спричинять правдиву шкоду Українцям в Америці, бо кинуть пятно комуністичної неслави на нашу суспільність. Колиб у нас була така народня енерґія, як у Американців або других народів, то ми повинніб розправитися із тими комісарськими лизунами так, що жаден з них і на вулицю не посмівби вийти. Кождий з нас знає, що вони є платні шпіони Москви, кождий знає, що вони на службі катів України, кождий з нас пересвідчений, що вони родіби віддати цілу Україну на поталу московським різунам. За це належалабся їм така кара, як усім зрадникам та душогубам. Другі народи не стерпілиби ніяк таких спаршивілих овець між собою. Тільки безпримірна терпеливість українська переносить той страшний глум і насміх над своєю народною честю. За їх підлоту ми терпимо навіть в американських очах. Нашу еміґрацію тримають, що вона симпатизує з комуністами. Бо Американці негодні зрозуміти такої телячо-овечої терпеливости! Якби вони розуміли її, то погорджувалиби таким народом, що не вміє розправитися зо своїми Юдами.

Нюйорські Українці повинні недопустити, щоби комуністичні пахолки обезславлювали українське імя в Америці. У кого живий дух і дорога народня честь, той повинен подбати, щоб нюйорська еміґрація не осоромилася через комуністичний зїзд.

П. К.

ГЕМТРЕМК, МИШ.

Справозданне і подяка.

На відбудову будинків Української Школи в селі Кобиловолоках зложили односільчане в Гемтремк і Дітройт, Миш. $307.50. Крім того зложили жертви слідуючі особи: Е. Ганчарський і Пастернак по 5.00; Н. Онишкевич 3.00; Д. Доскоч, О. Чарненький, Д. Д., Усер, С. Поторока по 2.00; П. Гілей, П. Цідульський, Г. Татарин, Я. Бойко, П. Сеньків, А. Люрнецький, В. Петрушка, В. Коваль, Укр. Базар, М. Лабунь, Н. Савка, Я. В. Ф., П. Дмитришин, П. Кирилюк, Й. Маєвський; по 1.00: І. І., Н. І., Ю. І., С. М., І. Волошин, І. Полівчак, Т. Миськів, К. Ґіжа, М. Василюк, І. Серденський, В. Олійник, П. Шептак, Д. Опталський, П. Біжа по 50 цнт.; М. Бородович 25 цнт. Разом на лісти $45.25. — З околиці Пасайк і Ню Бронсвик, Н. Дж. прислали до нас: Мухній і Лазечко збірку від слідуючих жертводавців: В. Лазечко 10.00; П. Палюшкевич 5.00; Т. Мухній 2.50; В. Мухній і М. Василюк по 2.00; І. Ізицький 1.50; П. Максимець, А. Мартинишин, І. Сидор, А. Попівний, М. Нагнибіда, Т. Константинович, А. Ткачук, Д. Владичак, М. Підборочинський, А. Давискиба, І. Уоваль, П. Підборочинський, Ф. Підборочинський, С. Ковальчук, І. Сдаовський, П. Кінах по 1.00; П. Андрусишин, Т. Панасюк, В. Библюк, В. Петрина, С. Любарський, П. Борух, В. Кочкуда, Т. Пиняць, І. Кудій, І. Кузій, І. Підгорецький, Н. Гладкий, В. Мельничук, Д. Білях, Т. Долішний, Й. Сирафін, В. Микитюк, Н. Гаманін, Ф. Гладкий, В. Кухарський, Л. Візняк, І. Биковський, М. Паралюш, Й. Паралюш, В. Дзендзира, В. Зарський, Б. Ґанзецький, С. Сисак, М. Юрчак, М. Віницький, С. Наталюк, В. Кочкур і І. Клапущак по 50 цнт.; С. Дмуховський 40 цнт.; С. Бурбан і М. М. по 35 цнт.; І. Гук, І. Давидович, Д. Феньканин, О. Куйбіда, Т. Вислоцький, П. Микула, М. Маїк, О. Свитак, П. П., А. Сливка, М. Кучкуда, М. Мадей, І. Подамчак, С. Мітонський, С. Ласів, В. Балогурак, М. Мельник, В. Йосипчук, І. Каліш, М. Якимець, М. Гуцалюк, Й. Кошалаба, А. Ховзун, П. Сокалович, Я. Волчак по 25 цнт. Разом на руки комітету прислали $62.35. Загальний прихід комітету в Гемтремк $415.10.

Розходи: Вислано на руки заряду читальні Просвіти в селі Кобиловолоках через банк $350.00. В реґістрованім листі $20.00.

В руках комітету є посвідка від заряду читальні в Кобиловолоках що одержано $370.00 в американських долярах. Оплата висилки гроший 12.00. Вироблення лістів 3.00. Кореспонденція 1.05. Пересилка гроший з Пасайку 10 цнт. — Загальний розхід $386.18. Осається в касі комітету $28.95.

Усім жертводавцям в імени громадян села Кобиловолок складає щиру подяку

Комітет Односільчан.
Василь Лазечко, фін. секр.,
2290 Danforth Ave., Hamtramck, Mich.

КАЛЄНДАРІ НА ВИЧЕРПАННЮ КАЛЄНДАРІ НА ВИЧЕРПАННЮ
СПІШІТЬ З ЗАМОВЛЕННЯМИ

КАЛЄНДАР
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДН. СОЮЗА
на 1924 рік
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ ЛИШЕ ....50 ЦЕНТІВ

БУЗЬОК

Перший український ілюстрований гумористичний календар в Америці, котрий містить в собі 90 дуже цікавих образків, 36 дотепних віршів, 45 цікавих приповідок і 150 довгих і коротких гарних та цікавих оповідань. Тому, кождий хто хоче розірвати собі тугу та розвеселитись, хай зараз собі його замовить.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ З ПЕРЕСИЛКОЮ.

Замовлення слати на адресу:
„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Повідомляємо своїх покупців, що маємо на складі лише повисше оголошені Календарі; всякі другі Календарі краєві вже вичерпані.

ВИЙШЛА З ДРУКУ ВИЙШЛА З ДРУКУ
НОВА ТЕАТРАЛЬНА ШТУКА
„З ОБІЙМІВ В ОБІЙМИ"
Сценки з червоних днів 1920 року в галицькому селі.
В сій штуці виступає 22 особи.
ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.
Замовлення слати до:
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ЛИСТ З МАРОКО В АФРИЦІ

(Редакція „Свободи" одержала лист від козацького отамана Ріжка, який опинився в Африці. Він просить для своїх козаків книжок, часописів і листів. Для кожного з нас це мала річ, але для них велика розрада. Відозвімся по дружньому до цих наших скитальців і сповнім їх умильну просьбу. Пішім їм це, чого вони так сердешне бажають).

Пишу листа з Мароко, Африка. Пишу не для яких небудь користних вигід, а для того щоб розважить себе і розігнати ту тугу яка обгорнула не тільки одну мою душу а і всіх моїх побратимів, які пробувають тут на чужині далеко від рідної Неньки України і любого серцю просторого, Богом покараного, рідного края. Але хоч і пишу, щоб торкнути і братів і сестер на вольній землі сущих, але і вірю що лист цей залишиться тільки голосом вопіющого в пустині страдника. Писав не раз і не два і все мочуть, мовчуть рідне дороге, неначе там тільки теж пустка. І тепер пишу і вірю в останнє, що може хоч одна чула істота в уяві зясує собі життя леґіонера-бойовика у наймах на чужині у чужинців. — Хочу просити звернути увагу гордих братів і сестер, щоби стрійними рядами одповідали за жертви козаків могутнім протестом за опльований і зневажений наш Рідний Край! — Хочу просити ласку від людей і в останнє вірю, бо болить серце від обставин, образ і тяжкої моральної болі, болі до фізичного...

І багато їх, не один десяток. Залишивши рідні убогії стріхи, зруйновані гнізда, окровавлені і потоптані лани, з гордим козацьким „я", босі, голодні, ображені на чужині, на приманку тільки кусня хліба, не бажаючи бачити в муках від наїздника і конання рідного краю з любим народом, вони пішли служити до чужинців як леґіонери-бойовики в дебрі Мароканської пустки. Невеселе життя леґіонера... Знов рушниця в руках і спис при боці і бійка з дикими фанатичними племенами... і все бійка, бійка і бійка і більше нічого відрадного. Іноді вся ця військова обставина переміняється в працю над будівлею фортець і шляхів в степах і горах безлюдного дикого края, де мешканцями є тільки леґіонери, та хіба невеличкі куріні зкорившихся Арабів. — Останнє, — тільки безкрайній непривабливий край, що літом печеться гарячими до істоми проміннями, а зимою холодом і проливними дощами в темну ніч. — І він один... він один тільки знає і відчуває. Він один на варті в темну холодну ніч із за мурів пильнує ворога... Ворога!? Як химерно?!... Пильнує він і тільки крізь сльози малює солодкі хвилини минулі. Так хутко — там до себе, на Вкраїну, переносить думками себе... Ні з ким поговорити, ні з ким привітно час прогаяти — бо кругом чужі люде, люде другого укладу, що тебе нерозуміють. Нерозуміють твоєї болі, не розуміють і незнають твого недавно минулого гордого шляху, бо вони його немали, і тільки попали сюда як гонимі громадянством всіх соціяльних коловоротів і поглядів; — їм міста не має на рідній землі. — Ну я ми?!... Ми хіба крімінальні перед Батьківщиною?.. Хіба ми вже утратили право на руку і братерство зі всіма вами, що мовчите на голос знеможеного і знесиленого душою козака?!... О, ні це помилка!... Проходить хутко серед жалких дум темна холодна мароканська ніч і знову холодний ранок... Крішка кожією і знов праця... Кайлом розбиває під доглядом каміння і час на час тільки знов чекає обіда — непривабливого, і знов ночі, щоб в уяві знов малювати рідний край перерізаний гордим чарівним Дніпром. А далі походи, бійка, смерть, смерть... і дружина гармата-гаківниця. Ну а деж морально-духова підтримка? Де чуле серце? Де побратимство? Його немає і ні від кого не чути. Козак на чужині останні сили віддає... Він герой без права, а в додаток і забутий всіма во всіх відносинах... Ну нехай фізично він переутомлює. А сила духова... Оце велика сила і вона руйнується і псується байдужністю. Невже вона нікому не потрібна і невже всі люди такі холодні, мовчазні як каміння Мароканське?... Козак тут у наймах отримує 75 сантимів денно (1½ амер. цента) от і вся нагорода йому за його велику й тяжку фізичну силу, виховану бадьорним плесом холодного Дніпра. — Щож козаку потрібно тут на чужині... Що може його обігріти серед цих страшних для вас невідомих обставин?... Небагато потрібно. Не тяжко для вас і зробити це. Шліть книги і иншу літературу — це одно, а друге вконечности переконайтеся в його моральних муках і обігрійте його своїм добрим словом. — Що може коштувати коли яка небудь родина .... в цей грізний час пробування у наймах за сина і час від часу тільки листовно потоворить з козаком, узнає його муки і обігріє його душу. Особливо це прохання відноситься до наших сердешних жінок-сестер. Зробися сестрою-жалібницею і возьми собі побратима на час тяжкий. — Пришли йому тільки листа... Зваж кілько розради для скитальця... три-чотири теплих слів і ти сестро може не одного спасеш від відчаю.

Хто зрозуміє нашу тугу за своїмилюдьми, хто зжалиться над козаками, які попали у цю нашу підсарґарську пустиню, хай шле книжки, часописи і листи на мою адресу, а я передам їх нашим козакам, які є у моїм відділі.

Отаман відділу
Андрій Незбієнко Ріжко.

Повна адреса:
Fez-Moroc, Africa,
3 Reg. Etranger
Musiue M-le 3053
A. Richko.

ОПЕРА! ШИКАҐО · ОПЕРА!

ПОРАЗ ДРУГИЙ НА ЗАГАЛЬНЕ БАЖАННЯ ПУБЛИКИ
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР
під управою відомого оперового артиста **М. Карлаша**
виставляє оперу Артимовського в 3-ох діях

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ

В ЧЕТВЕР, ДНЯ 3. КВІТНЯ 1924
В „GLICKMAN'S PALACE THEATRE",
BLUE ISLAND AVE. AND ROOSEVELT RD.
Початок точно о годині 8.30 вечером.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Запорожець Карас ....М. Карлаш, артист Grand Opera
Одарка .... С. Цимбаліст
Оксана ....М. Кітаєва, артистка Grand Opera
Андрій ....В. Світлов, артист Grand Opera
Султан ....Т. Кушелевський, артист Grand Opera
Селих-Аґа .... Д. Атаманець

Хор, Орхестра і Танцюристи.

Білети до набуття перед оперою: Glickman's Palace Theatre, Telephone Haymarket 0381, і в Українській аптиці п. М. Швеця, 2009 W. Chicago Ave., Phone: West 4459. 76-77

Ціни місць: $2.20, $1.65 і $1.10.

РУКА МУМІЇ І ТУТАНХАМЕН.

Ґраф Альойзій Гамон, визначний египетський дослідник котрий жиє у Льондоні, мав до недавна руку одної мумії. Дістав її в дарунку від египетського священика. Єгиптянин дав йому цю руку мумії як дорогоцінну памятку, яку переховували богато поколінь його семі. Оповідав, що то була рука дочки одного Фараона. Відрубали їй руку за кару, бо зробила була заговір підчас релігійної боротьби. Ґраф Гамон з великим счудованням запримітив одного дня, що рука, яка досі була тверда наче слонова кість — розмякла, а великий палець піднісся був. Иншим разом темна краска руки перемінилася на червону як кров. Безперестанні таємничі зміни так занепокоїли ґрафиню Гамон, що просила чоловіка, щоби позбувся руки мумії. Рішили руку спалити. Коли вкинули її у вогонь, приключилися дивні речі. Потріскали з великим лоскотом шиби на терасі, двері відчинилися на розтвір самі від себе й вкінці зявилася жінка в египетському костюмі, на голові в неї був золотий скарабей (хрущ) і змій, королівський символ фантом заразже розплився, а ґраф і ґрафиня оставали ще довго в душевному стані очарування й жаху. Кілька днів після того почали надходити до Европи перші вістки про відкриття мумії Фараона Тутанхамена. Дописувач „Дейли Експрес-а", котрий подає цю вістку, не коментує її, лише зазначує, що читав заяви, підписані нотарем, хеміка й інжініра, котрі сконстатували в горі описані появи і переміни руки мумії.

ДАРОМ
ВСІ ТІ КОРИСТНІ ДОМАШНІ ЗНАРЯДИ ЗА ЗНАЧКИ З MAGNOLIA І STAR МОЛОКА

КОЖДА ҐОСПОДИНЯ

потребує молоко і цукор в щоденних приправах їди для її родини, і кожда ґосподиня потребує горшків, начиння, склянної і глиняної посуди при готованю їди. Кромі того вона гордиться коли в неї є там і тут прикраса котра украшує її хату. Ґосподині, котрі будуть купувати наші вироби згущеного молока можуть дістати сі домашні знаряди цілком за дармо щадячи значки з бляшанок. Наші вироби згущеного молока суть найліпші а наші премії дають Вам найліпшу вартість та довготревалу услугу. Премії які бачите на ілюстрації тут можуть бути виміняні лишень в наших преміових склепах. Ми не висилаємо їх почтою.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА

Коли виповните купон в сім оголошенню і підете з ним до найблизшого преміового склепу, як нисше вказано або пришлете його до нас, одержите Ілюстровану Преміову Лісту та Спеціяльну Преміову Карту, яка буде варта 10 дарових значків. Лишень одна така преміова карта буде принята від костумера з 40 або більше значками. Будь котрий з наших Преміових Склепів виміняє сю карту враз з ощадженими Вами значками з бляшанок. Коли у Вашій місцевости нема склепу де можна виміняти ті значки і Спеціяльну Преміову Карту, пришліть се до Borden Premium Company, 44 Hudson Street, New York City враз з числом премії зазначеної в Ілюстрованій Преміовій Лісті а ми вишлемо Вам сю премію даром і оплачено.

НАШІ СКЛЕПИ ПРЕМІЙ В JERSEY CITY ПОМІЩЕНІ:

350 Grove Street near Newark Avenue
584 Summit Avenue near Newark Avenue

ІНШІ ПРЕМІОВІ СКЛЕПИ

NEWARK, N. J. 23 Warren Street near Washington Street
ELIZABETH, N. J. 1115 Elizabeth Avenue near Broad Street
PERTH AMBOY, N. J. 289 McClellan Street near Smith Street
PATERSON, N. J. 325 Main Street near Oliver Street
BAYONNE, N. J. 325 Broadway near 15th Street
PASSAIC, N. J. 87 State Street near Washington Place

Ми запрошуємо Вас також відвідати наші склепи, чи з значками чи без них, та оглянути наш склад ріжних гарних премій які можете набути разом за значки.

„Щадіть значки на вартісні премії"

КУПОН
Borden's Premium Co., Inc.
44 Hudson Street, N. Y. C.
April 2, 1924
Сей купон мусить бути виміненний протягом 15 днів від повисшої дати на Спеціяльну Преміову Карту.
ІМЯ .... Ч. 4
АДРЕСА ..../. Ukrainian

Chesterfield
ЦИҐАРЕТКИ

СМАК МАЄ ПІДСТАВУ В ЯКОСТИ ТЮТЮНУ

Ми заявляємо під словом чести, що тютюни яких вживаеться на Честерфилд є знаменитої якости (і тим самим і доброго смаку) яких не вживається на жадні другі циґаретки тої самої ціни.

Liggett & Myers Tobacco Co.

Chesterfield ЦИҐАРЕТКИ
Вони вдоволяють

„МІЙ ПРИЯТЕЛЮ, ТО Є ПРАВДА. ВОНИ Є НАЙЛІПШІ З УСІХ ВИРОБЛЮВАНИХ ЦИҐАРЕТОК!"

LIGGETT & MYERS TOBACCO CO.

МОДЕРНЕ МИСТЕЦТВО

—o—

Відомий німецький гуморист Рода-Рода оповідає:

„Серед нових малярів — про це нині вже нема суперечки — стоїть високо на перших місцях віденець Кокошка. Ґустав Клімт назвав його одним з дуже великих. А коли такий знавець, як Клімт, такий строгий суддя, як Клімт, називає когось одним з дуже великих — то чи може-ж тут наш брат...? Ні, тут наш брат мусить набрати в рот води. Байдуже, чи йому подобається чи ні. — З другого боку був я в Карлсбаді, й була там вистава творів Кокошки; вже від вісьмох днів. Я вхожу й дістаю квиток число 1. Гаразд — тутешні люде більше не цікавляться мистецтвом. На стіні висять два образи. У каталозі стоїть: Петро Альтенберґ, Ґустав Майринк. Ну, я знав Альтенберґа й знаю Ґустава Майринка. Ані сліду подібности, знаєте, між цими двома в житті. Ані однісінької спільної риси. Майринк увесь голений, Петро мав довжезні вуса. Петро носив цвікера. Майринк лисину. Петро мав наїжені брови. Майринк має червоний перстень. Тут ці два образи... Чудесно. Майстерно. Знаменито. Ну, штука: це-ж Кокошка; тут ані мур-мур. Але зовсім між нами — адже нас, бігме, ніхто не чує й ви-ж мене не зрадите? На котрім з обох образів змальовано Альтенберґа? На котрім Ґустава Майринка? — Минуло чотирі тижні. Я втратив одинадцять кільоґрамів ваги в Карлсбаді, хоч мені властиво хотілось там поправитись. Я втратив одинадцять кільоґрамів, рішаючи питанне: на котрім з двох образів є Альтенберґ? на котрім Ґустав Майринк? Ніяк не можу цього збагнути. Йду знов на виставу. Дістаю квиток число 2. Ага, те „зелене лице" є напевне Майринк. Друге — „як воно мені уявляється" — є Альтенберґ. Це не може инакше бути??? На, запитаємо служителя! Від нього я нарешті довідався: образ ліворуч — це „Німфа купається". Праворуч: „Віденський ліс".

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗ.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорожська Січ, від. 388, повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться в неділю, 6. квітня зараз по Службі Божій. Проситься всіх членів бути присутними на сім мітинґу. — П. Огар, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорожська Січ, від. 206, повідомляє своїх членів, що квартальний мітинґ відбудеться в неділю, 6. квітня о годині 2. пополудни. До Товариства і У. Н. Союза будеся принимати нових членів без вступного, Комітет ювилейний мусить бути на гали. Неявившийся член чи урядник підлягає карі після статута.

МЕНВИЛ, Р. АЙ. Бр. св. Стефана, від. 181 повідомляє своїх членів, що мітинґ відбудеться в неділю, 6. квітня о годині 1.30 пополудни. Суть важні справи до полагодження. Проситься всіх членів явитись на сей мітинґ. — С. Прокопчук, секр.

ПОВІДОМЛЕННЄ

Отсим повідомляю всіх шановних інтересованих, що з причини великого зросту мого бизнесу, не буваю в силі обслужити всіх своїх кліентів, тому взявем собі до помочи до спродавання бизнесів, домів і фармів спільника пана Михайла Долинного.

Рівночасно повідомляю інтересованих, що пересилаю гроші до краю в долярах і в марках по деннім курсі.

З глубоким поважанием
ВОЛОДИМИР КОСТЕЦЬКИЙ.

WALTER KOSTETSKI,
BUSINESS AND REAL ESTATE BROKER
4309 GERMANTOWN AVE., PHILADELPHIA, PA.

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ ФАРМА 44 акрів і ліс, 4 корови, 1 кінь, 70 курий, вся машинерія, дім на 7 кімнат, 1 і пів милі від фабричного міста. Ціна $3,500, готівкою дуже мало. Маємо другі більші і меньші фарми на продаж. Хто хоче набути добру фарму, нехай приїде до мене або порозуміється листовно. WILLIE SHOLGYN, 96 High St., Norwich, Conn., P. O. Box 157. 76-78

ФАРМИ В ПОЛУДНЕВІМ НЮ ЙОРКУ.

Фарма 130 акрів, добрі забудовання, великий сад, ліс, рівнина, 7 коров, 3 коні, кури, машинерія, збіжє. Ціна $5,000, вплати $2,500.

Фарма 238 акрів, гарні великі забудовання, електрика, горяча і зимна вода в домі, купаля, ледівня, гараж, богато худоби, 5 коний, мотори, всяка машинерія, 30 акрів пшениці, земля рівна, 6 акрів саду піччесового, виноград, грубий ліс. Ціна $10,000, вплата $3,500. Маю до 200 других фарм.

Вже посеиљем 174 родин. Пишіть по циркулярі і мапу. 75-78

S. MORANSKI,
14 Washington St., Bath, N. Y.

НА ПРОДАЖ ФАРМИ, ЛОТИ, ДОМИ. Фарма в Ню Джерзи, 50 миль від Ню Йорку, 122 акри, сад, ліс, дім на 8 кімнат, 6 нових будинків, машини, 3 коні, 24 дійних коров, бик, 250 кур, дохід місячний $400. Ціна $12,000, готівкою $4,500. — Фарма 148 акрів, 28 ліса, сад, дім на 8 кімнат, 8 других будинків, 18 дійних коров, 3 коні, 300 кур, трактор, машини. Ціна $11,500, готівкою $5,000, дохід місячно $354. FILANOWSKY, 103½ St. Marks Place, E. 8th St., New York City.

ДОМИ! $100 ДОМИ!

Кождий з Вас може бути властителем 10,000 кв. стіп землі і дому, а притім хован кури і корову, єсли можете дати $100 на початок. Дім на 4 або 5 кімнат від $1,000 до $1,500 на ваше бажання, на місячні сплати по $10. Ці малі фарми положені 5 миль від Ню Йорку де є много фабрик в котрих кождий може мати забезпечену працю. Зголошуйтесь до: SLAVONIAN HOMES CO., 206 Broadway, Room 244, New York.

ФАРМА! ФАРМА! ФАРМА!

По причині слабости моєї жінки, мушу за безцінь продати свою фарму 473 акрів чорної і дуже урожайної землі, 250 акрів грубого ліса, 75 акрів пасовиска і 148 акрів під засів, 2 керниці, річка переплила через цілу фарму, молодий овочевий сад, в нім 2.000 цукрових дерев, дім на 8 кімнат з цементованою пивницею, телефон і вода в кухні, велика добра стодола підмурована, мальована, з місцем на 45 штук худоби, дві шопи, сайло, курник, милк гавз і гарадж, 11 коров, 3 ялівки, 1 бик, 2 телят, 2 молоді коні варта 600 долярів, двоє свиний, кури, пантарки, індійський вечний вес для коров, сіно, солома, овес, гречка, барабалі, 3 великі вози, 2 бори, 3 саний, два сорти упряжи, столярські і ковальські начиння, машини для сіяння, саджения, копання, інджай для різання і піддвигання дров, 2 крім сеперейтори, машина для роблення масла, коловейтор, косарка, 2 грабарки, живарка, гей ловдер, двояки борони, машина для улускання корни, плуг і всі дрібні знаряди фармерські. Молоко відсилається одну милю до стації. Меблі до 6 кімнат, кухні, ідальні, фронт рум і 3 спальні. Фарма знаходиться пів милі від стейтової дороги, межи містами Ютика, Геркімер, Колд Брук. Ціна за все $7.500. По інформації пишіть до: 75-78

ВАСИЛЬ СТЕЛЬМАХ,
R. F. D., Cold Brook, N. Y.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

1) 40 акрів, дім з 8 кімнат, огрівання і другі будинки, коло стріткари, 2 милі від міста ...$6800
2) 6 акрів, дім з 6 кімнат, гарадж на дві машини і другі будинки, 2 милі від міста ...$3800
3) 56 акрів, дім з цегли з 9 кімнат, другі будинки, 4 коні, 6 коров, 1 бик, 200 курий, вся рільнича машинерія, 1 миля від міста ...$10.000
4) 40 акрів, камінний дім з 8 кімнат, другі будинки, 3 коні, 6 коров, 3 милі від міста ...$10.000
5) 17 акрів, камінний дім з 15 кімнат, електрика, телефон, огрівання, пів милі до міста ...$9.000
6) 32 акри, дім з 6 кімнат, другі будинки ...$4500
7) 57 акрів, камінний дім з 8 кімнат, нові другі будинки ...$6.000
8) 28 акрів, дім з 6 кімнат, другі будинки ...$5.500

По близші інформації прошу голоситися особисто або листовно до правдиво української канцелярії нотаріяльної: 71,73,75,77

ГРИГОРИЙ ПИПОК,
611 Ridge Ave., Allentown, Pa.
Bell Phone: 835 J.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і жіночих недуг, висилене нервів, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги. Порада даром.

Dr. ZINS

110 E. 16 ST., NEW YORK

Межи 4th Ave. a Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер. В неділі від 9. рано до 4. попол.

ДР. АНДРЕЙ БОРАК
ХИРОПРАКТОР

лічить найновійшою методою рівні недуги без операції.
810 EAST 17th St., NEW YORK, N. Y.
Понеділок, середа, пятниця від 10 рано до 8. вечер.
Вівторок, четвер, субота від 2 до 8.
Неділя від 10. до 1.
Пишіть по оказове число „Хиропрактика".

КАЗКА ЗА ВОЛЮ

Колись давно, із одного нашого села, вибралися в далеку дорогу стрий і його братанич. Чи ішли вони на ярмарок, чи на прощу, не скажу — досить того, що зайшли у далеку сторону. По дорозі вступили до одного села заночувати. Село було велике й багате, але була в нім велика біда ізза того, що у ньому був опир, чи радше опириця. Вона приміщувалася у старезній церкві, а бідні селяни мусіли щодня годувати її людськими жертвами. Бувало кожної ночі заведуть до церкви дівчину або парубка, а на рано тільки кісточки позбирають.

Коли тепер побачили в селі сторонських людий, зараз зібралися на пораду і порішили, що одного з них віддадуть опириці на поталу. Став стрийко проситися, що у нього родина й діти і перемовив братанича, щоб він пожертвував собою. Хоч як жаль було молодому розставатися зі світом, але пожалів стрийка і пристав, що піде на певну погубу. Тільки настав вечір, як прийшли громадські урядники і забрали молодця з собою. У церков завели і замкнули його, на два спусти заперши здоровезні дубові двері.

Коли бідняга опинився сам один в темряві, важко зітхнув тай промовив: „Ой Боже, Боже!" Тільки він вимовив ції слова, аж тут перед ним стоїть старець з довгою сивою бородою тай каже: — Не журись сину, не дам тобі пропасти. Ось тобі свічка, засвіти її тай читай святі книги, що тут на крилосі. Не бійся нічого і не оглядайся, хочби не знати яке оттут діялось, а все тільки читай тай читай.

Зник сперед очий старець, а парубок сів у крилос — свічка горить, а він читає. Десь у саму північ грюкнуло сильно у церкві, а свічка аж зашуміло. Мимохіть поглянув хлопець в гору і побачив, як з церковної бані злетіла мара, у чорнім одязі, з блідим лицем женщини, з роспущеним волоссєм. Тільки глипнув на ню перестрашений тай зараз взявся знова читати. Дрожучим голосом перечитує святу книгу, хоч чує, що вона вже біля нього. Хоч не дивиться, а чує, як вона скрегоче зубами, а віддих від неї зимний, наче ледом заносить. Відтак як зачнеся товкти по церкві, то стукотить так, наче хто напустив ціле стадо диких степових коний. Оттак воювала вона аж поки когути в селі не запіяли. Як вона почула першого півня то зойкнула несамовитим голосом, що бідний хлопець мало не зімлів. Відтак усьо щезло; в церкві стало тихісько, як у гробі.

Досвіта прийшли люди, щоб винести його кісточки. Якеж було їх здивування, коли побачили його живого. Забрали до хати, нагодували, поклали у постіль.

А як підходило ід вечеру, знова прийшли урядники тай кажуть: — Видно, ти хлопче, щасливий у Бога, щось не покине смерти. Може через тебе збудемося на все біди. Мусиш послужити громаді ще й цю ніч.

Дармо просився парубок. Силою взяли і знова повели у церкву. Коли оставили самого, бідний парубок мало не заплакав на свою гірку долю. Із важким серцем сів у крилос, перехрестився тай зітхнув „Боже, Боже!" І знова перед ним став тойсамий старець, що і вчора, але вже з двома свічками у руках. — Засвіти небоже — каже він, — отті дві свічки тай молися із книг, аж поки когут не запіє. Не бійся нічого, тільки читай, а всьо минеться без нікої халепи.

Щез дідусь, а наш сердега читає на весь голос. І знова о півночи зявилась вона, еще більше страшна, еще лютійша, ніж минувшої ночи. По церкві лускало і тріскало — так розщибала вона собою. Як півень запіяв, вона зверещала нелюдським голосом і зникла.

Зрадїли люди, коли другого дня побачили його здорового-живого. Постановили, що це сам Бог зіслав його, щоб вибавив село з біди. На третю ніч завели його знова у церков. Але хлопець всеж таки боявся, бо знав, що тільки опіка дідуся охоронила його від страшної смерти. Зажурений знова зітхнув „Боже мій, Боже". І заразж знова зявився старець, а в руках тримав три горючі свічки. Подаючи їх парубкови сказав: — Пильнуйся хлопче цеї ночи. Вона буде голодна і злюща. Вона буде підходити тебе ріжними способами, буде хитрити і лукавити. Буде до тебе любо говорити і страшити. Але ти не вважай на її бесіду, аж поки вона не вийме зза пазухи мереженої хустинки та не здійме із шиї дорогого намиста. Аж коли вона розірве те намисто і хустинку тай дасть тобі по половині з обох, аж пити не озвися до неї ні словом. Ті половини добре сховай і тоді ти вже беспечний. Тоді слухай і вір усьому, що вона тобі скаже.

Зник дідусь — хлопець остався. Горять три свічки на крилосі, а він розгорнув псалтирю тай читве. Уже був прочитав до половини, коли нараз у церкві почуєся такий зойк, якби десять жінок заводило на похороні. Глипнув парубок і побачив перед собою невісту, цілу у чорнім. На її шиї діямантове намисто сіяє, як зорі, а очі блищать полумям. Хлопець понурив зір у книгу і читає у голос стих за стихом. А вона таким умильним голосом просить тай просить: — Молодче, поглянь на мене й на мою красу. Замкни книгу та вийди з крилоса до мене. — Але юнак не звертає на це уваги, а все читає свое. Вонаж як розлютиться. Зубами скреготить і горлає: — Та я тебе на шматки пірву, та я в тобі усі кости погризу. Та я тобі і це і те.

Але парубок наче й не чує грізьби. Читає псалтирю заєдно. Наконець вона каже до нього, але вже спокійно й сердешно: — Ось на тобі, парубче, половину моєї хустини і половину мого намиста. — Розірвала на двоє і положила на крилосі. Узяв хлопець ті половинки тай сховав глибоко за позухою. Аж тоді підняв на неї очи.

А вона ціла перемінилася. Перед ним стояла така красуня, якої він ні живої ні на образку ніколи не видів.

Сіла вона біля нього тай росказує. Росповіла йому, що вона з багатого і славного роду, таки із того самого села. Заклятіж її ворожбит в опирицю і оце вона довгі роки мучилася і пакости людям виробляла. Аж тепер він визволив її своїм читанням святих книг і відвагою, що не піддався страхови. І сказала вона йому, що з вдячности вона готова вийти за нього заміж та що увесь великий маєток вона передасть йому.

Парубок і вірити не хотів, щоб така красавиця і богачка хотіла віддатися за нього, убогого. Але вона впевнила його, що вона полюбила його щиро за його хоробрість і розум.

Коли рано прийшли люди, застали їх обидвоє, як сиділи собі любязно на лавці у крилосі і сердешне розмовляли.

Ціле село зійшлося подивитися на те диво. Цілою громадою відпровадили їх відтак до прегарної палати, яка була на горбку посеред села.

Коли вже опинилися в замку, каже парубок: — Наречена моя невісто, мушу поїхати до моїх родичів, щоб вони дізналися про моє щастє та щоб були на нашім весіллю.

От вона казала зладити що найкращу повозку, дала досить гроший на дорогу і просила скоро вертати. Наш молодець посадив свого стрия біля себе і поїхали в дорогу.

Стрийко його був дуже лукавий чоловік. Йому стало завистно, що його братанича стріла така щаслива доля. Невиспаний через три ночі порубок заснув камінним сном. Дорога була понад море. Оттоді його сплячого стрийко виніс з повозки і кинув в море, щоб втопити. А той, сердешний не пробудився і тоді. Але втопитися не втопився, бо надплила велика риба і проковтнула його. Згодом допевра він пробудився і не знав, що з ним діється. Став він дотикатися сюди й туди і впізнав, що він є в рибі. Тоді він виняв свій ножик і став рибу колоти. Щоби збутися халепи, риба підплила під беріг і викинула його із свого рота. Він опинився сам над берегом моря, в чужій стороні. Богато днів минуло, заки він зайшов до села, де жили його родичі. Тут він дізнався, що стрийко взяв свого сина і кудись відїхав тою самою прегарною повозкою, якою приїхав.

Узяв наш парубок швидкого коня тай каже до батьків: — Збирайтеся чим скорше і приїзджайте у таку а таку сторону на моє весілля. — А сам на коня і з вітром подув.

Коли підїзджав до того села, де його наречена жила, оставив коня у поли, а сам піщки пробирається межи люди.

У селі велике свято. Ціле село замаєне, усі люди святочно вбрані, бо це їх княгиня віддається. А вона дала приказ, щоби на весілля був кождий чоловік, чи свій, чи сторонський. Із другими зайшов і наш парубок до пиших кімнат. А там уже лагодились усі іти у церкву вінчати молодят. Стрийко підставив свого сина, який був дуже подібний до братанича, за молодого. Княгиня думала собі, що той стрий свій син то той хлопець, що її вибавив.

Перед походом у церков заграли музики до танцю. Усі весільні пустилися танцювати. А наш молодець, у біднім одязі, перемінений злиднями і дорогою не до пізнання, підійшов до княгині і просить її у танець. Вона згодилася. Колиж вони танцювали, а парубок каже: — Княгине, це я є той, що тебе вибавив. — Вона стрепенулася тай каже: — Ти справді подібний на нього, але як ти мені докажеш свою правду? — Тоді він вийняв половину хустини і пів розірваного намиста як знак, що це він справді її спаситель. Вона дуже зраділа, коли довідалася, як він поборов усі перешкоди. Коли стали допитувати на муках стрийка, він до усього признався. Тоді того лукавця і його сина смертию казнили, а наш молодець із княгинею повінчалися і жили довгі роки в добрім здоровлю і гаразді.

Оця казка подабає на історію нашого народу. Заклята, княгиня це воля, яка пожирає богато людий, які за ню боряться. Той парубок то тепрішня наша молодь. Свічки це національна свідомість. Святі книги це історія України. Чим більше будемо її читати і знати, тим певніще побідимо. Лукавий стрик це Лях, який підставляє себе замість нас. Ми боролися віками за свободу, а він лукавець каже, що то він обороняв Европу перед поневоленням від диких азійських племен. Але коли ми роскажемо перед світом правдиву бувальщину, коли представимо історичні факти, тоді світ арозуміє, хто ми були в минувшині і що належиться нам тепер. Ми осягнемо волю і заживемо на славу як свобідний нарoд.

Н. Костів.

ПОДОРОЖУЮЧИ
між УКРАЇНОЮ і НЮ ЙОРКОМ
через
ДАНЦІҐ або ГАМБУРҐ
на славних „О" кораблях
ROYAL MAIL
Знаменита обслуга і кораблі дуже часто курсують.
ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
26 Broadway, New York City

ФР. І. ОЛЕКСИНСЬКИЙ
БЮРО ШИФКАРТОВЕ І НОТАРІЯЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ
Знаний в тутешній околиці від літ
ВИСИЛАЄ ГРОШІ ДО ГАЛИЧИНИ
та инших частей світа тільки в долярах.
ПРОДАЄ ШИФКАРТИ
на найліпші та вигідні кораблі по чисто компанійних цінах і помагає при доставленню пашпортів.
Спроваджує родини з краю і помагає всі потрібні документи при пашпортах і візах.
ВІДДІЛ НОТАРІЯЛЬНИЙ
під проводом правника, виробляє всі документи, як контракти, повновласти, посередничить в процесах краєвих, переправджує справи спадкові і табулярні.
Посередничить при купнах і продажах домів, лотів, фарм і шторів.
По інформації голоситься до
ФР. І. ОЛЕКСИНСЬКИЙ
111-115 E. 7th St., New York City

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Заходом тов. ім. Лесі Українки відбудеться представлення

ДЯЧИХА

комедія в 4-ох діях

В СУБОТУ, 5. КВІТНЯ 1924
в ЛИТОВСЬКІЙ ГАЛІ,
575 Joseph Avenue, Rochester, N. Y.
Вступ 50 центів.

На се представлення запрошаємо всіх Українців до численної участи.

76-77 КОМІТЕТ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Місячні збори Українського Демократичного Клюбу відбудуться в четвер, 3-го цвітня, точно о 8. годині вечером у власнім льокали, 59 St. Marks Place, New York. 77-78

Обовязком кождого члена явитись, а також представити число і місце видання горожанських паперів.

ВИДІЛ.

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ!

Отсим подаємо до відома всіх інтересованих, що International Bureau of Commerce видасть в короткій „Український Альманах" котрий буде складатися з двох частий.

Перша часть буде містити в собі короткий очерк історії, географії, етнографії і літератури України, друга часть спис і альфабетичний адресат всіх Українців в Америці і Канаді, як також адреси всіх наших національних, наукових, гуманітарних, торговельних і промислових інституцій.

Длятого проситься всі висше згадані інституції, як також всіх в тім інтересованих присилати нам свої точні адреси, се є: імя і назвисько, заняття, околицю, місто, улицю і число свого помешкання, щоби ми могли помістити його в своїм альманаху.

Листи просимо слати на слідуючу адресу:

INTERNATIONAL BUREAU OF COMMERCE,
30 E. 7th Street, New York, N. Y. U. S. A.

КОЖДИЙ ПАМЯТАЄ

як дуже є пожадана поміч для родин в краю на початку весновання. Тоді на все мусять робити видатки за готівку.

ГРОШЕВА ПОМІЧ

вислана через загально знаний
BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.

буде виплачена в краю в трех тижнях в американських долярах, на послідній краєвій почті.

Коли вибираєтся до краю, напишіть нам. Вистараємося Вам о вигідне місце на добрій шифі.

Коли спроваджуєте кого з краю, напишіть нам. Все виробимо для Вас в найліпшім порядку.

Також в справах краєвих, грунтових, маєткових, повномочий, контрактів і в справі безпечного складання Ваших грошей на процент — заходіть або пишіть на адрес:

BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.

З ВЕРШИН І НИЗИН

збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листє" й „Великі роковини". У біографічнім нарисі Івана Франка (нап. Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій.

Брош. $2.75, в полот. оправі $3.40.

Замовлення слати на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Маємо богато ріжного рода бизнесів, домів і фармів по дуже приступних цінах до спродажи.

Випозичаємо гроші на реальности, робимо всякі угоди і контракти. Полагоджуємо всякі правні і нотаріяльні справи. Ріжні поради уділяємо безплатно.

Асекуруємо від огню доми, меблі, автомобілі т. п.

Пересилка грошей до краю в долярах або в иншій валюті по деннім курсі, залагоджує ся по повною гарнацією і чемною обслугою Володимир Костецький.

Офісові години: від 9-ої рано до 9-ої вечер.

WALTER KOSTETSKI, MICHAEL DOLYNNY,
REAL ESTATE AND BUSINESS BROKERS
4309 GERMANTOWN AVE., PHILADELPHIA, PA.

64 СТОРІН КАТАЛЬОГ КНИЖОК 64
ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"
ВИСИЛАЄМО ДАРОМ!

ПРИ ЗАМОВЛЕННЯХ ПОНАД $5.00 ДАЄМО ВІДПОВІДНИЙ ОПУСТ.

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ПОКЛИК З ГРУШЕВА КОЛО ДОБРІВЛЯН, У ГАЛИЧИНІ

Дорогі Земляки в Америці!

Отсим письмом осміляємося звернутися до вас з горячою просьбою о поміч.

Як відомо вам, страшне горе навістило нашу батьківщину. Вороги запрягли нас в страшне ярмо, наложили на нас важкі, гнітучі кайдани. Замикають наші церкви, ба навіть відбирають спокояйку нашу цминтарі і не дозволяють на них хоронити наших людий, так що і покійників нам ніде дівати. Школи наші замикають одну по другій, а на їх місце заводять польські. І так діти наші в школі, яка була від віків наша і нікоди польською не могла бути, мусять учитися всього по польськи. В війску синам нашим не дозволяють навіть між собою розмовляти своєю рідною мовою.

Ми стоїмо перед загибіллю. Над нами висить марево смерти, яке грозить нам вигубленням з лиця землі. Нам вороги виколали глибоку могилу і хотять закопати в ній живцем цілий наш нарід, який рветься до волі. В тій могилі хотять похоронити нашу свободу, наші змагання, нашу мову, нашу традицію, ба навіть нашу історію, та затерти по нас всякі сліди.

Ми мусимо звести нерівну борбу. Борбу на життя і смерть. А звести її зможемо тілько тоді, коли згуртуємося і зорганізуємо при таких товариствах як читальня, кооператива і т. п. Та товариства таке не може розвиватися, не маючи власного будинку, а тимбільше в таким селі, як наше, що в часі війни майже ¾ села згоріло і досі ще зовсім не відбудоване.

Самі ми не всилі взятися до будови власного будинку, тимбільше що якраз тепер будується в нас церква, помешкання для священика і школа. Село знищене війною а до того стягнене ціми будовами абсолютно не спроможеться власними силами вибудувати дім. А в приватних помешканнях нам не вільно навіть попладати. Роспука бере нас дивитися на свою неміч. Ми бачимо свій близький кінець та зарадити йому не всилі. Тому кличемо до вас за широкий океан: Ратунку!!!

І ми віримо, що Ви поможете своїм нещасним землякам в старім краю. Вам не байдужа судьба вашої нещасної батьківщини. Ви подасте нам свою поміч руку і поможете нам отерти сльози рідній нашій матері, нашій нещасній батьківщині.

Ми свято віримо, що Ви займетеся збиранням жертв на будову власного будинку читальні і кооперативи в Грушові.

У нас завязався комітет, який займеться будовою цего будинку і збиранням жертв. Будинок цей мавби бути 16 метрів довгий, 11 широкий а 4 високий. Має бути в нім одна саля велика на 12 метрів довга а 7 широка. Кромі сего має бути ще 4 кімнати. Після приблизних обчислень наших він коштувати около $2.500. З того може половину зможемо зложити самі.

В проєкті є будувати деревляний, бо про мурований в нинішних часах і подумати не можна.

Як що Ви згодитеся помочи нам і займетеся збіркою гроший на ту ціль, то просимо гроші слати рекомендованими листами на адресу: о. Семен Мигаль, Грушів, п. Добрівляни.

Грушів, дня 29. лютого 1924.

З повним поважанням і глибокою пошаною остаємо

КОМІТЕТ:

о. Семен Мигаль, Фещак Іван, Летнянчин Ілько, Стефан Дендяк, Іван Белз, (підпис нечиткий).

ІЗ КРАЄВОГО ЛИСТУ.

Що до загального положення, то воно для Українців стає з кожним днем гірше. Нагінка на нас страшна. І то в кождім напрямі. Ляшня хоче нас знищити зовсім. Борба нерівна. Мусимо її звести з ворогом, який має свою державу, свою армію, своїх жандармів. Кольосальні міліярди сиплеться на те, щоби зломити нашу силу, засіяти між нас зневіру та проломити наш одноцільний національний фронт.

В останніх днях справили „вони" страшну нагінку на Український Університет. Ціла польська преса голосно кричала про ліквідацію Укр. Університету, та мабуть передчасно, бо не так скоро удасться їм зліквидувати те, що є тайним, чого вони не заснували. Тут хиба ми самі могли би допустити до цього. Та богато шкодять хруні, ті, що вписані на польський університет. Можна було сподіватися всего, але того, щоб вони могли здобутись на таку підлість, щоби аж показувати домівки тайних (нелегальних) студентських організацій, та з агентами ловити по улицях студентів українського університету і запроторювати їх в тюрму, ніколи ніхто не міг сподіватись. Бо щоб інтелігентний чоловік мігпуститись на те, аби за гроші продавати свою совість, честь і стати зрадником-Ефіяльтом, та іти до боротьби проти свого рідного народу, цего ніхто не думати не дасться. На саму згадку цього волос на голові дубом стає, кров у жилах стинається. А таке, на жаль, сталося при останній нагінці, при останнім полюкуванню за Українським Університетом.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКРАЇНСЬКО-католицька парохія в Bayonne, N. J., потребує дякоучителя від 15. цвітня с. р. Платня після умови. Кандидат зволить зголоситися на слідуючу адресу: Rectory of St. Mary's Assumption's Ukrainian Cath. Church, 24 E. 25th St., Bayonne, N. J. 77-80

ПОШУКУЄ свойого татка Михайла Любінецького з села Супранівка, пов. Підволочиска, який полишив нас вже від довшого часу. Татку наш, відізвися до нас, бо инакше мама віддасть нас до сирітського дому. Мирослав і Анна, 178 Norfolk Street, New York City. 74-77

ПОШУКУЮ господині, старшої чи молодшої женщини до заряду дому і опіки чотирох дітий. Моя жінка в шпиталі. Я є Українець. Платня вдоволяюча після умови. Голоситися сейчас до: YURKO FRANKIW, 623 Mill Street, Little Falls, N. Y. 76-77

ЗАПРОШУЄМО терплячих на хронічні і занедбане затверджене довгі пасти і всякі недуги і слабості тіла. Скутки того страшного ворога тіла як і що виназходе старокраєвий мід личичний може учинити дармо. Пишіть сейчас долучуючи марки до: Wrublewski, 180 Ave. C, (Dept. 35), New York, N. Y. 74-77

ЧИ НЕ ПРАВДА, що як де почуємо музику, сейчас ідемо послухати, а дітий то і непорахуєш. Музика робить вашу дитину веселою і купіть в Українській Спілці граючий колибель за $6.00. Пишіть:
N. J. MUSICAL R. CHAIR CO., Inc., 24 Charlotte Ave., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ

бизнесова реальність на Джексон улиці, загальний склеп який робить добрій інтерес а можна робити більший продаючи мясо. Мешкання з 6 кімнат над склепом, гараж на дві карі, великий склад, добрий інвестмент і нагода для когось. Властитель виїзджає з міста. Голоситися до: 73-78
NORTON'S CASH STORE,
2324 Jackson St., Scranton, Pa.

Мущини! Хороніть себе перед всіма заразливими хоробами

SANYKIT
Охороняє для мущин
Дає найбільшу охорону
Велика рурка 35 цнт.
Kit (4's) $1.00
В всіх аптиках або у
San-Y-Kit, Dept. B,
92 Beekman St.,
New York
Пишіть по циркуляр
КАТАР МІХУРА

ХИРОПРАКТИКА
верне утрачене здоровля
ДР. В. БОРАК
(школи Палмера)
628 Humboldt St., pir Driggs Ave.
Greenpoint, Brooklyn, N. Y.
Години: 2 до 5; 6 до 8 у вечер.

ШКІЛКА ДЕРЕВ І КОРЧІВ ОВОЧЕВИХ І ОЗДІБНИХ
DMYTRO SHABAN, Nursery,
WILLIMANSETT, MASS.

Дерева овочеві (щепи) в доборових гатунках всякого рода як: яблінки, грушки, сливки, черешні, броскинні (peaches), вишні, дерева тінисті, корчі оздібні, рожі, малини, виноград (grapes), деревця шпилькові, живоплоти і т. п. Висилаєсь тільки сильнійші оказі відповідно запорожені а за порiст гарантується. Єсли котре не приймется, дасть безплатно друге. Усі деревця суть інспектовані через місцевий стейт Масачусетс.

Даєсь інформації як садити, як з ними пізнійше обходитись щоби дочекатись пожитку.

Пишіть по цінник на повисший адрес.

ЛІНІМЕНТ ВЕЛИКОЇ СЛАВИ
На болі мускулів і вязів. На болі в грудях і плечах.
Для злекшення торгаючих болісних шарпань невральгії. На ударення і покалічення.
Майте бутельку під рукамине знаєте хвилі, коли буде Вам потрібний. До набуття у аптиках по 35 і 70 цнт.
F. AD. RICHTER & CO.,
104-114 So. 4th Street,
Brooklyn, N. Y.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські погребники

Без ріжниці в котрій стороні Шікаго або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і заощадіть гроші.
2137 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4352 & 4353